

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobkyně: **Ing. R. K.**, zast. Mgr. Zuzanou Nedomlelovou, advokátkou, se sídlem Vysoká 149/4, Liberec, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí,** se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 5. 2016, č. j. MPSV-2016/98873-917, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 28. 6. 2017, č. j. 58 Ad 8/2016 – 45,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Předcházející řízení a obsah kasační stížnosti

[1] Žalovaný rozhodnutím uvedeným v záhlaví zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Liberci (dále též „správní orgán prvního stupně“) ze dne 4. 3. 2016, č. j. 30746/2016/LIB, kterým podle § 33 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, žalobkyni od února 2014 přiznal doplatek na bydlení ve výši 1.240 Kč měsíčně.

[2] Žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí konstatoval, že správní orgán prvního stupně na základě vzorku 4 bytů srovnatelné velikosti stanovil nájemné v místě obvyklé pro malé byty do 40 m^2 ve výši 120 Kč/m^2. Nájemní smlouvy, z nichž vycházel, měla žalobkyně k dispozici. Vzhledem k tomu, že žalobkyně obývá byt o velikosti 34 m^2, byla

započtena tato plocha a nelze započítat větší plochu bytu, než jakou žalobkyně využívá. Nejednalo se totiž o případ, kdy by se podlahová plocha z důvodu užívání nepřiměřeného bytu co do velikosti a výše nákladů snižovala, aby odpovídala přiměřenému bydlení (v takových případech se pro jednu osobu započítává plocha 38 m^2). Započítávané nájemné pro byt žalobkyně bylo určeno ve výši 4.080 Kč, i když skutečné nájemné placené žalobkyní činí 5.000 Kč. Ve výši tohoto nájemného se podle žalovaného odráží skutečnost, že jde o byt nově vybudovaný z půdního prostoru, zrekonstruovaný a nově vybavený. Žalovaný nevyhověl požadavku žalobkyně, aby nařídil správnímu orgánu prvního stupně provedení prohlídky uvedených bytů, vyslechl jejich vlastníky a vyžádal si znalecké posudky. Z důvodu finanční a časové náročnosti orgány pomoci v hmotné nouzi v praxi znalecké posudky nepořizují. Závěrem žalovaný zdůraznil, že stát žadateli o dávku doplatek na bydlení nehradí veškeré náklady, které skutečně vynakládá na zajištění potřeby bydlení, ale dávky na úhradu nákladů spojených s bydlením poskytuje pouze v případě, že určitým způsobem definované náklady bydlení (limitované stropem započítávaných nákladů na bydlení) přesáhnou stanovenou hranici s cílem zachovat žadateli takovou částku příjmů, aby jeho výživa a základní osobní potřeby byly zajištěny na zákonem stanovené úrovni. Kompenzaci nákladů na bydlení osobám sociálně potřebným zajišťuje především dávka příspěvek na bydlení poskytovaná ze systému státní sociální podpory, kterou ostatně žalobkyně pobírala ve výši 4.941 Kč.

[3] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalovaného žalobu, kterou krajský soud v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl. Konstatoval, že již v rozsudku ze dne 5. 1. 2015, č. j. 60 Ad 13/2014 - 21, vyslovil, že z konstrukce obsažené v § 34 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi vyplývá, že započtení nájemného pro účely posouzení nároku na dávku doplatek na bydlení je omezeno výší obvyklého nájemného. Správní orgány nepochybily, pokud aplikovaly nařízení č. 453/2013 Sb., které bylo sice primárně vydáno k provedení § 2249 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, jež hovoří o srovnatelném nájemném obvyklém v daném místě a odkazuje na prováděcí právní předpis, ale jeho ustanovení § 7 výslovně počítá s tím, že se dle něj bude postupovat i pro účely stanovení nároku a výše dávek podle zákona o hmotné nouzi.

[4] Nařízení č. 453/2013 Sb. konkrétní výši obvyklého nájemného pro jednotlivé nájemní byty a lokality nestanoví, nýbrž upravuje podrobnosti a postup, který vede k určení obvyklého nájemného. Jedním ze způsobů je dle § 3 odst. 1 písm. b) tohoto nařízení doložení výše nájemného v nejméně 3 srovnatelných nájemních bytech. V posuzované věci správní orgán prvního stupně vycházel ze vzorků čtyř bytů, a nelze mu proto vytýkat, že ke zjištění srovnatelného nájemného nepoužil znalecký posudek ve smyslu § 3 odst. 1 písm. a) uvedeného nařízení. Takovouto povinnost nelze dovodit z žádného ustanovení zákonného ani podzákonného předpisu. Krajský soud dospěl k závěru, že výše obvyklého nájemného v daném místě pro účely nároku na doplatek na bydlení má být úřadem práce stanovena transparentně a objektivně, v souladu s principem předvídatelnosti rozhodování správního orgánu tak, aby byl zajištěn jednotný výklad a jednotná aplikační a rozhodovací praxe. Proto nevyhověl návrhu žalobkyně na doplnění dokazování znaleckým posudkem, neprováděl prohlídku bytů a nevyslýchal jejich vlastníky.

[5] Krajský soud se ztotožnil se závěry, k nimž v jiném případu žalobkyně ve vztahu ke smyslu a účelu dávky doplatek na bydlení dospěl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 10. 2014, č. j. 7 Ads 140/2014 - 41. S ohledem na tyto závěry nesouhlasí s dílčí úvahou veřejného ochránce práv ohledně započítávané plochy bytu ve zprávě o šetření veřejného ochránce práv, na kterou poukazuje žalobkyně. Krajský soud žalobkyni nepřisvědčil, že v případě, kdy byt obývá jedna osoba, se doporučuje vždy započítat jako podlahovou plochu bytu 38 m^2. Normativní instrukce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 10/2013, kterou žalobkyně argumentuje, totiž doporučuje započítat jako podlahovou plochu bytu 38 m^2 pro jednu osobu v případech, kdy žadatelé o dávku obývají byty nadměrné (nepřiměřeně veliké).

[6] Krajský soud dále poukázal na skutečnost, že žalobkyně byla seznámena s nájemními smlouvami, ze kterých správní orgán prvního stupně vycházel. Jedná se o nájemní smlouvy známé úřadu práce z jeho úřední činnosti, jejichž nájemci uplatňují rovněž nárok na sociální dávky. Jen proto, že ve dvou případech ze čtyř bylo za byt srovnatelné velikosti sjednáno nižší nájemné, než nájemné hrazené žalobkyní, nelze toto nájemné označit za nevěrohodné či extrémně vybočující. Krajský proto považoval za nadbytečné provádět důkaz zprávou veřejného ochránce práv. Žalobkyně v minulosti argumentovala kvalitou svého bytu, nedávno provedenou rekonstrukcí bytu a jeho novým vybavením. Jak uvedl žalovaný v napadeném rozhodnutí, tyto okolnosti mohou být příčinou relativně vyšší ceny nájemného.

[7] Poukaz žalobkyně na skutečnost, že její do odůvodněných nákladů započítávaná spotřeba elektrické energie je nižší, než by teoreticky mohla být, krajský soud vyhodnotil jako irelevantní z hlediska stanovení částky nájemného započítávaného do odůvodněných nákladů na bydlení podle § 34 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[8] Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) proti výše uvedenému rozsudku podala včas kasační stížnost. Stejně jako již v žalobě namítala, že správní orgány nereagovaly na její námitku, že nájem ve výši 3.500 Kč za byty o velikosti 32 m^2, nelze považovat za srovnatelný se zbývajícími dvěma byty a vyjádřila přesvědčení, že správní orgán prvního stupně o bytech nic neví, zná pouze jejich velikost a výši nájemného. Nemohl tak ani naplnit příslušná ustanovení nařízení vlády č. 453/2013 Sb. Vytkla žalovanému, že nevyhověl jejímu návrhu, aby správnímu orgánu prvního stupně uložil zjistit, zda uvedené čtyři byty jsou srovnatelné s bytem, který užívá a že nereagoval na námitku, že správní orgán prvního stupně nezjišťoval standard bytů v jím vytvořeném souboru srovnatelných bytů pro účely stanovení v místě obvyklého nájemného. S poukazem na zprávu veřejné ochránkyně práv ze dne 5. 9. 2014, sp. zn. 1354/2014/VOP, dle které by orgán pomoci v hmotné nouzi měl vyloučit chybné a nevěrohodné údaje a údaje s extrémními hodnotami, stěžovatelka nesouhlasí se zahrnutím bytů s nájemným ve výši 3.500 Kč do výpočtu obvyklého nájemného.

[9] Nájemné 3.500 Kč stěžovatelka označila za nevěrohodné, extrémně se odlišující od výše nájemného v bytech, které lze považovat za srovnatelné s bytem, který užívá. Byt užívaný stěžovatelkou za nadstandardní považovat nelze, na což žalovaný nereagoval. Za

jediné možné a správné řešení stěžovatelka považuje, aby si soud vyžádal znalecký posudek, který určí výši započítávaného nájemného. S ohledem na zprávu veřejného ochránce práv ze dne 9. 9. 2013, sp. zn. 2649/2013/VOP/MBL, stěžovatelka nesouhlasí s názorem žalovaného, že nelze zvýšit započítávanou plochu na 38 m^2. Stav, kdy žalobkyni na nájemném podle správních orgánů může být započítáno pouze 4.080 Kč, když ve skutečnosti činí 5.000 Kč a na odůvodněných nákladech na elektřinu by mohlo být započítáno 3875,33 Kč, když ve skutečnosti činí 1.670 Kč, označila žalobkyně za absurdní.

[10] Krajský soud podle stěžovatelky pochybil, když zamítl návrh stěžovatelky na provedení dokazování prohlídkou bytů, výslechem vlastníků bytů, posudkem znalce a zprávou veřejného ochránce práv ze dne 5. 9. 2014, sp. zn. 1354/2014/VOP, a nezjistil tak skutečný stav věci. Za zvláštní stěžovatelka považuje, že nebyl vybrán ani jeden byt s vyšším nájemným, než hradí stěžovatelka. Omezení na náhodný výběr stěžovatelka nepovažuje za správný a domnívá se, že správní orgán prvního stupně cíleně vybral byty s nejnižším nájemným. Již v roce 2011, kdy stěžovatelka byt vybírala, byla nabídka malometrážních bytů s nájemným vyšším než 5.000 Kč a nabídka malometrážních bytů s nájemným pod 4.000 Kč nebyla. Průměrné nájemné u nabízených malometrážních bytů bylo 5.000 Kč. Stěžovatelka poukázala na dle jejího názoru značný rozptyl v nájemném (20 % a více) mezi čtyřmi správním orgánem prvního stupně vybranými byty. Krajský soud se nepřesvědčivě vypořádal s poukazem stěžovatelky na nesoulad ve stanovení odůvodněného nájemného a odůvodněných nákladů na elektřinu. Výše doplatku na bydlení se podle stěžovatelky odvíjí od odůvodněného nájemného a odůvodněných nákladů na elektřinu a služby.

[11] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení kasační stížnosti

[12] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatelka je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupena advokátkou. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[13] Podle § 2 písm. a) nařízení vlády č. 453/2013 Sb., o stanovení podrobností a postupu pro zjištění srovnatelného nájemného obvyklého v daném místě, *pro účely tohoto nařízení se rozumí srovnatelným nájemným nájemné placené v současné době za srovnatelný byt v domě ve srovnatelném místě a v obdobných dalších podmínkách rozhodných pro výši ujednaného nájemného.*

[14] Podle § 3 odst. 1 téhož nařízení, *ke zjištění srovnatelného nájemného obvyklého v daném místě se pro konkrétní byt použijí následující způsoby a) pořízení posudku znalce o výši obvyklého nájemného, která je pro konkrétní byt považována za srovnatelné nájemné obvyklé v*

daném místě, b) stanovení na základě prokazatelného doložení výše nejméně 3 srovnatelných nájemných.

[15] Z provedené rekapitulace je zřejmé, že v posuzované věci se jedná o posouzení, zda správní orgány přiznaly stěžovatelce doplatek na bydlení ve správné výši, přičemž stěžovatelka brojí proti způsobu, jakým správním orgány do odůvodněných nákladů na bydlení započetly jí placené nájemné.

[16] Zákon o pomoci v hmotné nouzi stanoví, jaké náklady se započítávají do odůvodněných nákladů na bydlení. Podle § 34 písm. a) tohoto zákona se do odůvodněných nákladů na bydlení započítává nájemné, přičemž nájemným se rozumí nájemné hrazené v nájemních bytech, a to až do výše, která je v místě obvyklá. Z tohoto ustanovení tak vyplývá, že nájemné započítávané do odůvodněných nákladů na bydlení je omezeno výší v místě obvyklého nájemného.

[17] Správní orgán prvního stupně při stanovení obvyklého nájemného ve smyslu uvedeného ustanovení zákona o státní sociální podpoře vycházel z nájemních smluv u vzorku 4 bytů, které se nacházejí ve stejné lokalitě L. (městské části H. R.) jako byt, který si pronajímá stěžovatelka. Jednalo se o tyto byty: 1) byt o velikosti 32 m^2 s nájemným platným ke dni 1. 1. 2015 ve výši 3.500 Kč, tj. 109,38 Kč za m^2, 2) byt o velikosti 37 m^2, s nájemným platným ke dni 1. 3. 2015 ve výši 4.600 Kč, tj. 124,33 Kč za m^2, 3) byt o velikosti 34,8 m^2 s nájemným platným ke dni 15. 5. 2015 ve výši 4.700 Kč, tj. 135,06 Kč za m^2 a 4) byt o velikosti 32 m^2 s nájemným ke dni 15. 6. 2015 ve výši 3.500 Kč, tj. 109,38 Kč za m^2. Průměrem uvedených hodnot správní orgán prvního stupně vypočetl nájemné v místě obvyklé na 119,54 Kč za m^2. Pro stěžovatelkou pronajímaný byt tak určil obvyklé započítávané nájemné ve smyslu § 34 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi ve výši 4.080 Kč (120 Kč x 34 m^2) a z této částky dále vycházel při stanovení doplatku na bydlení.

[18] Správní orgán prvního stupně dodržel podmínky vyplývající z § 2 písm. a) výše uvedeného nařízení neboť srovnával nájemné placené v tehdy současném časovém období, u bytů srovnatelných co do výměry, nacházejících se ve stejné městské části jako byt, který si stěžovatelka pronajímá, tudíž ve srovnatelném místě. Vzorek byl tvořen 4 byty, tudíž byla splněna také podmínka vyplývající z § 3 odst. 1 písm. b) citovaného nařízení, který požaduje vzorek alespoň 3 srovnatelných nájemných. S tímto vzorkem bytů (podkladem pro rozhodnutí) byla stěžovatelka seznámena. Uvedený způsob, jakým správní orgán prvního stupně stanovil nájemné v místě obvyklé, považuje Nejvyšší správní soud za správný a v souladu s relevantní právní úpravou. Výběr vzorku bytů, z nichž správní orgán prvního stupně vycházel, není náhodný, jak tvrdí stěžovatelka ale odpovídá výše uvedeným kritériím uvedeným v nařízení vlády. Námitka stěžovatelky, že správní orgán nenaplnil příslušná ustanovení tohoto nařízení, proto není důvodná.

[19] Vzhledem k tomu, že správní orgány při určení započítávaného (obvyklého) nájemného nepochybily a řádně zjistily skutečný stav věci, nebylo nutno ani v této otázce provádět další dokazování. Nebylo tudíž ani potřeba, aby si soud pro určení započítávaného nájemného vyžádal znalecký posudek, jak se toho stěžovatelka domáhala.

[20] Závěru stěžovatelky, v němž s poukazem na zprávu veřejné ochránkyně práv ze dne 5. 9. 2014, sp. zn. 1354/2014/VOP, uvádí, že orgán pomoci v hmotné nouzi měl vyloučit chybné a nevěrohodné údaje a údaje s extrémními hodnotami, lze v obecné rovině přisvědčit. V posuzované věci se však o takovouto situaci nejedná, neboť ve velikosti bytů a nájmů placených za jejich užívání ve výše uvedeném vzorku bytů použitým správním orgánem jsou sice určité rozdíly, ty však Nejvyšší správní soud nepovažuje za zásadní a natolik vysoké či dokonce extrémní a nevěrohodné, jak stěžovatelka namítá v kasační stížnosti, aby tyto byty nemohly být mezi sebou a bytem stěžovatelky navzájem považovány za srovnatelné. Z rozhodnutí žalovaného je zřejmé, že stejně jako správní orgán prvního stupně dospěl k závěru, že byty jsou srovnatelné. S tímto názorem, který zaujal také krajský soud, se s přihlédnutím k výše uvedenému ztotožňuje rovněž Nejvyšší správní soud. Neshledal proto důvodnou námitku stěžovatelky, v níž žalovanému vytýká, že nevyhověl jejímu návrhu, aby správnímu orgánu prvního stupně uložil zjistit standard srovnávaných bytů a to, zda uvedené čtyři byty jsou srovnatelné s bytem, který užívá. Srovnávané byty jsou popsány v nájemních smlouvách, které byly stěžovatelce v řízení před správními orgány předestřeny, a z jejich obsahu nevyplývá, že by se jednalo o byty podstandardní kvality.

[21] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud nepřisvědčil námitkám stěžovatelky, že nájemné ve výši 3.500 Kč za byty o velikosti 32 m^2 nelze považovat za srovnatelné se zbývajícími dvěma byty a že správní orgán o bytech nemá dostatek informací. Stejně tak Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou námitku stěžovatelky, že správní orgány na tuto její argumentaci nereagovaly, neboť žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí poukázal na skutečnost, že nájemné v místě obvyklé bylo zjišťováno z nájemného u bytů obdobné velikosti, tj. bytů do 40 m^2, v lokalitě, kde stěžovatelka bydlí. Konstatoval dále, že kvalita bydlení nemůže být při rozhodování o nároku a výši dávky doplatek na bydlení zohledněna způsobem, kterého se stěžovatelka dožaduje. Poukázal na skutečnost, že vyšší nájemné placené za byt obývaný stěžovatelkou reflektuje to, že tento byt byl vybudován z půdního prostoru, je zrekonstruovaný a nově vybavený. Žalovaný tedy hodnotil také úroveň bydlení stěžovatelky, a nelze proto ani přisvědčit námitce, že nereagoval na její tvrzení, že byt, který užívá, nelze považovat za nadstandardní. Vyšší úroveň bytu stěžovatelky se odráží i ve výši nájmného, a je tudíž pochopitelné a logické, nikoli zvláštní, že ve vzorku bytů, z kterého správního orgánu prvního stupně vycházel, není žádný byt s vyšším nájemným, než hradí stěžovatelka.

[22] Z podání stěžovatelky je zřejmé, že stěžovatelka považuje nájemné započítané správním orgánem prvního stupně za příliš nízké. Účelem doplatku na bydlení však není hradit bez jakýchkoliv omezení veškeré náklady na bydlení, které vznikají žadateli o tuto dávku. Orgány pomoci v hmotné nouzi proto nejsou povinny do odůvodněných nákladů na bydlení, jež se zohledňují při posouzení nároku na doplatek na bydlení a stanovení jeho výše, zahrnout celou částku nájemného, kterou žadatel hradí, pokud zjistí, že zákonem stanovený limit v podobě započítávaného (obvyklého) nájemného ve smyslu § 34 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi je nižší, než toto skutečně hrazené nájemné.

[23] Nejvyšší správní soud v této souvislosti stejně jako krajský soud poukazuje na rozsudek ze dne 23. 10. 2014, č. j. 7 Ads 140/2014 – 41, v němž zdejší soud rozhodoval

v obdobné věci téže stěžovatelky, která se rovněž týkala doplatku na bydlení. Uvedl, že *„podle Nejvyššího správního soudu není účelem dávky doplatek na bydlení poskytnout žadateli o jeho přiznání finanční částku, která pokryje zbývající faktické náklady na bydlení bez omezení. Náklady totiž mohou ad absurdum i několikanásobně převyšovat náklady na bydlení v ostatních bytech v dané lokalitě. Účelem dávky doplatek na bydlení, jak vyplývá z textu zákona o pomoci v hmotné nouzi, je vyrovnání odůvodněných nákladů na bydlení v případě žadatele, který není ani přes maximálně úsporný způsob života schopen tyto náklady hradit z vlastních zdrojů, resp. pokud příjem žadatele po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení je nižší než částka jeho živobytí. Dávka doplatek na bydlení je podpůrným řešením užívaným až v situaci, kdy nejsou vzniklé náklady dostatečně pokryty příspěvkem na bydlení ve spojení s eventuálně dalšími dávkami. Ostatně tento účel je patrný už z názvu dávky. Opačný výklad by znamenal, že stát by byl žadateli povinen doplatit libovolně vysokou částku na byt, který by byl pro jeho potřeby neúměrně veliký, neúměrně luxusně vybavený nebo v důsledku neúsporného chování žadatele vykazující neúměrně vysokou spotřebou energií. S tímto účelem koresponduje také limitovaný rozsah posuzování kvality daného bytu či domu (celkový stav, vybavení apod.), který nelze vždy zohlednit v plné míře. Jako hlavní referenční kritérium byla v metodických nástrojích ministerstvem stanovena rozloha obývaného bytu ve vztahu k počtu osob v něm žijících, a to ve snaze předejít situaci, kdy malý počet osob (popřípadě osoba jediná) obývají byt příliš veliký a úměrně tomu pro jejich objektivní potřeby také příliš nákladný. (...) Nelze však setrvat pouze u tohoto jediného kritéria. Naopak je potřeba si uvědomit, že problematickými mohou v tomto kontextu být také byty malé, což je také případ stěžovatelky, u nichž není problémem zpravidla rozloha, ale např. neúměrně vysoké smluvně sjednané nájemné, přičemž důvod jeho značné výše nehraje pro potřeby posouzení nároku na dávku doplatek na bydlení roli. V obou nastíněných případech není úkolem státu uhradit žadatelům celkovou výši nákladů na bydlení zbylých po odečtení všech příjmů, včetně přiznaných sociálních dávek, ale pomoci jim v přiměřené míře, ruku v ruce s vedením k větší zodpovědnosti a úspornosti. Tvrdí-li stěžovatelka, že v jejím případě nelze mapu nájemného či jinak standardizované údaje použít z důvodu nedávno provedené rekonstrukce bytu a jeho nového vybavení, čímž v podstatě naznačuje, že byt, který obývá, díky těmto vlastnostem výrazně vybočuje, a to i cenově, z množiny bytů obdobné velikosti nacházejících se ve stejné lokalitě, je třeba, aby zvážila, zda objektivně nemůže svou sociální situaci řešit přestěhováním se do bytu méně nákladného, jenž může být paradoxně i větší co do podlahové plochy.“*

[24] Stěžovatelka v kasační stížnosti dále vyjádřila nesouhlas s názorem žalovaného, že nelze zvýšit započítávanou plochu na 38 m^2, přičemž v této souvislosti poukázala na zprávu veřejného ochránce práv ze dne 9. 9. 2013, sp. zn. 2649/2013/VOP/MBL, v níž je uvedeno, že žalovaný doporučuje započítat plochu 38 m^2, pokud byt obývá jedna osoba. Veřejný ochránce práv dospěl k závěru, že započítání plochy menšího bytu 34 m^2, jak je tomu v případě stěžovatelky by mohlo vést k tomu, že žadatel o doplatek na bydlení, by si hledal větší byt s vyšším nájemným, u kterého by úřad práce nemohl snížit započítanou podlahovou plochu pod 38 m^2. Systém dávek by tak dle veřejného ochránce práv nepůsobil motivačně, neboť by nájemce, který se chová hospodárně a našel si byt s menší obytnou plochou postihoval dvojím zastropováním – cenou obvyklého nájemného na m^2 plochy a skutečnou plochou bytu (nižší než doporučených 38 m^2).

[25] Nejvyšší správní soud s názorem stěžovatelky podepřeným zprávou veřejnou ochránce práv nesouhlasí, neboť zpráva veřejného ochránce práv i stěžovatelka zcela opomíjí, že uvedený metodický pokyn ministerstva doporučuje započítávat plochu 38 m^2 pouze v případech, kdy osoby v hmotné nouzi obývají byty s podlahovou plochou, která je zřejmě pro jejich potřeby nadměrná, tj. když obývají byty středně velké a velké. V případě stěžovatelky tomu tak není, stěžovatelka obývá malý byt a správní orgány proto metodický pokyn neaplikovaly a započítaly nižší skutečnou plochu bytu. Nejvyšší správní soud považuje tento postup správních orgánů za správný, neboť odpovídá skutečnému stavu věci a také proto, že plochu 34 m^2 pro jednotlivce považuje Nejvyšší správní soud za naprosto dostatečnou, standardní a umožňující prakticky komukoli, tedy i stěžovatelce komfortní bydlení.

[26] Žádné pochybení správních orgánů či krajského soudu Nejvyšší správní soud neshledal ani v posouzení otázky odůvodněných nákladů na elektřinu. Tyto náklady totiž byly stěžovatelce započítány v plné výši v souladu s § 34 odst. 1 písm. c) zákona o pomoci v hmotné nouzi, dle kterého se do odůvodněných nákladů na bydlení započítává úhrada prokazatelné nezbytné spotřeby energií, kterou se rozumí mimo jiné úhrada dodávky a spotřeby elektrické energie a to ve výši v místě obvyklé. V tom, že stěžovatelce nebyl při stanovení doplatku na bydlení nájem započítán v plné výši, kdežto náklady za elektřinu ano, nespatřuje Nejvyšší správní soud na rozdíl od stěžovatelky žádnou absurdnost či nesoulad, neboť se jedná o odlišný druh odůvodněných nákladů na bydlení, jak na to již přiléhavě poukázal krajský soud.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[27] Nejvyšší správní soud shledal nedůvodnými všechny stěžovatelkou uplatněné námitky, kasační stížnost je proto nedůvodná. Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud dle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. kasační stížnost zamítl.

[28] Zároveň Nejvyšší správní soud rozhodl o nákladech řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Procesně úspěšnému žalovanému pak nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů jeho běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. října 2017

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu